

فرهنگ
زبان هزاران ساله یهودیان کاشان
هراه بالملف و ترجمه بزبان زنگی

A Dictionary of the Kashani Jewish Dialect
With English Translation and Pronunciation Guide to
This Millennia-Old Language

فرهنگ زبان هزاران ساله یهودیان کاشان

همراه با راهنمای تلفظ و ترجمه به زبانهای فارسی و انگلیسی
مقدمه از نورالله «نورمن» گبای

زبان یهودیان کاشان، مانند زبان یهودیان اصفهان، همدان، شیراز و بعضی از سایر شهرهای ایران، ریشه در زبان زرتشتی ایرانی دارد. این خود نشان می‌دهد که در زمان حمله اعراب به ایران در قرن ششم میلادی، یهودیان نجات یافته زبان خود یعنی زبان مردم ایران را حفظ کرده‌اند. حتی هنوز در بعضی از شهرهای یهودی نشین آن زمان، مانند شهر ابیانه واقع در ۱۱ فرسخی کاشان، که تحت فشار اعراب تغییر دین داده‌اند، مردم به زبان خاص یهودیان کاشان صحبت می‌کنند، بدون آن که بدانند ریشه این زبان از کجا است یا اجدادشان که بودند. طبق نوشته مجله معتبر ناشنال جینوگرافیک، شماره ۱۱۲، هر دوهفته یک زبان محلی در دنیا از بین می‌رود و همراه آن، قرن‌ها فرهنگ، معلومات، آداب و سنت آن مردم به گورستان تاریخ سپرده می‌شود. می‌توان زبان یهودیان کاشان را از این زمرة دانست.

آری، این درخت کهن، همچون سایر درختان کهنسال، در حال خشکیدن است. مایه تأسف است که این درخت، در اثر یهودی ستیزی مفترط در طول دوهزار و هفتصد سال حیات خود، هرگز ریشه در خاک نداشته است؛ بلکه مانند درختی که در گلستان کاشته شده باشد، در اثر جابجایی‌های ناخواسته بارها دچار بی‌آبی شده است و شاخه‌هایش شکسته‌اند. در حالی که درختچه‌های کنار آن شاداب به زندگی ادامه می‌دهند و از خشکیدن درخت مادر نگران نیستند، چون می‌دانند این حکم طبیعت است که درختی که رشد نکند خشک شود؛ و زندگی خاطره‌ای بیش نیست.

روزی از ما به جهان قصه به جا می‌ماند
یاد گنگی ز من و ما و شما می‌ماند
نه شراری ز شررها، نه اثر از تبا و تاب
نتوان گفت پس از ما که چه ها می‌ماند

آری، برخی از ما بازماندگان آن فرهنگ کوشش کرده این تا از طریق ثبت واژه‌های این زبان، جای پای اجداد خود را حفظ کنیم و یاد خیری برای آیندگان به جا بگذاریم. به خاطر دارم که در سال ۱۹۵۵ که برای اولین بار وارد نیویورک شدم، در اولین فرستت به دین شارروان نورالله خرازی، پسر خاله عزیزم رفتم. این نویسنده توانا خود متولد کاشان بود و مانند نگارنده به این زبان صحبت می‌کرد.

زنده یاد خرازی گفت که «چنانچه تو هر واژه‌ای از زبان کاشی بگویی که من ندانم یک دلار می‌دهم؛ و چنانچه من بگویم و تو ندانی یک دلار می‌گیرم!» مدت‌ها بگویمگویی جالب‌ما و رذوبیل کردن دلارها ادامه داشت. او همه کلمه‌های را پادشاهیت می‌کرد و می‌گفت که قصد دارد کتاب کاملی حاوی فرهنگ این زبان بنویسد.

سالها طول کشید تا این که گفت «کتاب را کامل کرده‌ام و به زودی چاپ خواهم کرد.»

در این میان، یک نفر دستتویس کتاب را از ایشان می‌گیرد و دیگر برنمی‌گرداند؛ و آقای خرازی هم نام او را فراموش می‌کند. متأسفانه من هر چه سعی کردم که آن دستتویس را پیدا کنم و حتی برایش جایزه تعیین کردم، به جایی نرسید.

تا این که تصمیم گرفتم به کمک دولت، به ویژه آقای هارون سروودی، کتابی تازه با همان مضمون، به یاد شارروان نورالله خرازی تهیه کنم و برای دسترسی هرچه آسانتر نسل امروز و فردا در اینترنت قرار دهم. این کتاب به خط زیبای آقای هارون سروودی، در وبسایت من به نشانی BabaNouri.com و نیز وبسایت 7Dorim.com یوسف ستاره شناس تأسیس شده است، در اختیار همگان قرار گرفته است. باشد که این یادگار در حال زوال اجداد ما مورد استفاده محققین نسل‌های آینده قرار گیرد. چون به هر حال،

نشناسیم ره از چاه و روانيم، نگاه
جای پایی است ز ما آنچه به جا می‌ماند
به قول ما کاشانی‌ها، «خُذا بِنَا دَار!» kholzā neyā-dār، یا همان «خدا نگهدار.»

نورالله «نورمن» گبای
سامبر ۲۰۱۵، لس آنجلس

* از همشهریان گرامی دعوت می‌کنیم که اگر با واژه‌هایی آشنایی دارند که در این مجموعه ذکر نشده‌اند این واژگان را در اختیار ما قرار دهند تا به منظور تکمیل این فرهنگ در آن گنجانده شوند.

A Dictionary of the Kashani Jewish Dialect

With English Translation and Pronunciation Guide to This Millennia-Old Language

Introduction by Norman "Nourollah" Gabay

The Kashani Jewish dialect, akin to the Jewish dialects of Isfahan, Hamedan, Shiraz, and some other Iranian cities, has roots in the older Persian Zoroastrian language. By itself, it shows how those Jews who survived the Arab conquest of Iran during the sixth century C.E. maintained their own language, that is, the language of the people of Iran. To date, some Jewish cities of that time, such as the city of Abyaneh, about 40 miles from Kashan, who were forced by the Arabs to convert, speak this dialect almost unique to the Jews of Kashan, without being aware of its roots or their ancestry. According to *National Geographic*, No. 112, one language dies every 14 days, somewhere in the world, and together with them centuries of a people's cultural heritage, wisdom, customs and traditions are buried in history. The Kashani Jewish dialect may be considered one such language.

This ancient tree, as with all aging trees, shrivels further by the day. Sadly, due to extreme anti-Semitism over its 2700 years of life, this language never grew solid roots in the soil, but instead, as if planted in a vase constantly forced to move around, it has suffered much aridity and many broken branches. Whereas the little trees around it continue to live fresh lives, not a bit concerned about the mother tree, aware of the nature's law that once a tree stopped growing, it would shrivel. And life is but a memory.

Some day, we'll leave behind a story,
A vague memory of me and you, of us.
No sign of the bustle, no spark of the flames,
Who knows what'll remain of us after us.

Some of us the remaining speakers of this dialect have tried to record the vocabulary of this language, a memorabilia for posterity, the footsteps of our ancestors. I remember when I arrived at New York for the first time in 1955, and hastened to see my cousin and accomplished author, the late Nourollah Kharrazi, himself born in Kashan and a fluent speaker of the language.

He offered us to exchange what words we knew of the dialect, and whoever didn't know the word pay a dollar to the other. The interesting exchange of words and dollars went on for a long while. He would jot down every word, as he shared his plans for writing a complete dictionary of this dialect.

Years went by, until one day he told me that he had finished the book and was ready to have it published.

Unfortunately, in the meantime, someone borrowed the manuscript from him and never returned. Mr. Kharrazi had forgotten his name; and my best efforts to locate its whereabouts, including a finder's reward offer, have been to no avail.

Eventually, I decided to enlist the help of friends, Mr. Haroon Soroudi in particular, to prepare a new version of said book, in the memory of the late Kharrazi, to be published and

made available to the present and future generations. The book, penned in Mr. Soroudi's beautiful handwriting, is offered to the Internet audience on my website, BabaNouri.com, and on 7Dorim.com, the website founded and supervised by Mr. Yousef Setareh-Shenas. May this fading heirloom of our ancestors thus find new life in print and benefit future generations of scholars. After all,

**We can't tell the road from the holes, yet we stride.
Turn and look behind, the footsteps, all that's left of us.**

As the Kashani say, *khozā neyā-dār!* That is, *khodā negah-dār*, "May God protect you."

*Norman "Nourollah" Gabay
December 2015, Los Angeles*

* The respected members of the Kashani Jewish community are invited to provide us with any words not included in this dictionary to update this volume in progress.

أ - الف

(1)

تلفظ	کاشی	اگلیسی	فارسی
OFTOW	اُف تُوو	SUNLIGHT	سزاب
OVIEH OFTOWOO	اویہ اُف تُوو	IT'S SUNNY OVER THERE	آنجا آسماب
BELILEH	بلیلہ	EWER	رُغابہ
OWE	اُوو	WATER	آب
OVEH YOUSH	زویش	HOT WATER	آب چش
OVE LIMOG	او لیموج	LEMON JUICE	آب لیمو
OVANBAR	اُونبار	WATER TANK	آب زبار
ABERI	اُبری	REPUTATION	رُبود
OVIREH	زویره	PREGNANT	رُبتن

آ - الف

(2)

تلفظ	کاشی	زنجیس	نارسی
OWE GOOSH	او گوش	MEAT BROTH	ریب ہٹ
OWE NEBAT	او نبات	CANDY	آب ببات
EZENEH	از نہ	FRIDAY	ردینہ
ASSOON	ا سون	EASY	آسان
ASSIN	ا سین	SLEEVE	رسین
ASEMOON	ا سیموں	SKY	اسمان
OFTOVI	ا ف تووی	SUNNY	اس ماجی
ASHPAJ	ا ش پاج	COOK	ک مشیر
ASHPEGI	ا ش پی گی	COOKING	ک مشپری

آ - الف

(3)

لفظ	کاشی	انگلیسی	فارسی
ALI	آلی	PLUM	گرگو
ALICHE	آلیچه	GREEN PLUM	گرگوه
BAME	بام	CAME	آمد
oviYEH	ورد ویه	OVER THERE	از بخارا
AVANGOON	اوونگون	HANGING	گردباز
YAVASH	یاورش	SLOW	راحته
ASSAR	اس	LINING	زسته
OOROUJE	و روحه	THAT DAY	آن روز
OVEJEREKA	رو جرکا	MANIPULATIVE	کسب نیز کار

أ - الف

(4)

تلفظ	كاشي	المعنى	نارسي
MESHATE	شاطر	HAIR DRESSER	حراشر زن
DALLAK	دلار	BARBER	حراشر مرد
ASSIYO	راسی یو	MILL	کسیاب
PELASH	پلش	STERAINER	کبتش
AURE	اور	CLOUD	بر
HAVA AV RIYOU	هوا او ریو یو	IT'S CLOUDY	هوا ابری ہست
ANSHOW	انشیر	SILK	برشم
OOADEMY	او آدمی	FAIRIES	رجینہ
AZON	ازون	CHEAP	لرزان

الف

(5)

تلفظ	کاشی	الانگلیسی	معنی
HOWS	خودز	POOL	پستخ
ESSEKHOON	ایس خون	BONE	پستخون
GHEY	قی	VOMIT	پسته اخراج
AROUJ	ارج	TODAY	امروز
ANSHAWO	آن شو	TONIGHT	امشب
ENAR	إنار	POMEGRANATE	انار
ANGIR	أندير	GRAPE	اندر
ENDIYEH	ان دی	HERE	اینجا
ENGHAZ	ان تقر	THIS MUCH	ان تقر

الف

(6)

لفظ	کاشی	العکسی	نارسی
AYWOON	ای وون	PORCH	پورچ
EEMOON	امون	FAITH	ایمان
EJARE SERA	اجارہ سرا	HOUSE RENT	اجارہ خانہ
AZVISHGI BEMAD	از دشی ب مر	HE/SHE STARVED TO DEATH	از رُضنی مرد
ABERISHA BERA	کبرٹ برا	I WILL HUMILIATE HIM / HER	کبرٹا می برم
OTOBOUS DEBAME	تلوبس د بیم	THE BUS WAS LATE	تلوبس دیر ده
BASH HAMADE	ای بش همدہ	HE/SHE BROKE IT	روشکتہ
ENDE DEROU	ای اندہ درو	HE/SHE IS HERE	رو اینجا است
WAY SADEH	ڈس سادہ	STANDING	ریستارہ

الف

(7)

ملقط	کاشی	زنجی	نارسی
ENDE DABO	ای زندہ دبو	HE/SHE WAS HERE	(و) اینجا بود
AZ SERA BAMEDE	از سرای باده	HE/SHE CAME FROM HOME	(ز) منزل را مده
NOOM	نوم	NAME	اسم
CHOR	چور	URINE	دردار
OWE TENI	زو و تینی	TO BATHE	کسب تینی
AROOJ YOU	ارج دو	HE/SHE WILL COME TODAY	مرغز می آید
ETA	ای	THIS	این
ESSEKHOUNE HAMADE	این خربزه همراه	BROKEN BONE	ترکیب شکسته
ENGIYEH	این لیے	THIS WAY	این طرفی

الف

(8)

لفظ	کاشی	زندگی	نارسی
ANGOSH	انش	FINGER	رنشت
ESHTA	رشا	APPETITE	رشما
PASSTOO	پستو	BACK ROOM	رکون عقب
AYOON	اعيون	WEALTHY	اعیان
VADKHORI	فادخوری	ARROGANT	اده
NEGHAMMA	تعاما	BOTHER	ازیت - ربل
AZ TASS DELA BEVE SIA	رزس دلاب دسا	MY HEART TORE APART FROM FEAR	رزرس دم باروت
MISHLAGHE	میش لقمه	SKINNY	آدم لاغر

ب

(٩)

لفظ	کاش	العُلَيْسِ	فارسی
BERAR	برار	BROTHER	برادر
BEVA Biyou	بوا بیو	TELL HIM/HER TO COME	بلو بیاد
BETANJİ	بتانجی	TASTE IT	چنید
WEITERİN	ویترین	THE BEST	تازن.
VECHİYE BECHORADEH	وچیه بچوراده	THE CHILD PEED	بچه جشن کرده
BESHE MAKH BEBE	بشه مخ ببه	GET LOST	بروگم شو
ZEMİN NE	زمین نه	PUT IT DOWN	بندار زمین
VACHİDAN	وچین	TO GATHER UP	بر جین
BERARJAN	برارجن	BROTHER-IN-LAW (WIFE'S BROTHER)	برادر

لطف	کاش	زیستی	نارسی
BERAR SHI	برارشی	BROTHER-IN LAW (HUSBAND'S BROTHER)	برادر شوهر
BESHE	بیش	GO!	برو
BASH BEH	بیش بی	HE/SHE TOOK IT	برد
BASH BERID	بیش باید	HE/SHE CUT IT	برید
VAD CHASHM	ور پیش	EVIL EYE	بد خشم
VAD ROOJEGARI	ور رو جگاری	MISFORTUNE	بر روزگاری
BAKETE	بیتے	FELL OUT	برون زیاده
VIZEBOON	وی زبون	NOT TALKATIVE	ولیس
VISHTAR	ویش تر	MORE	بیشتر

لطف	کاشی	الجیسی	مارسی
VINOOM	وینوم	NAMELESS	نام
BERENE	برنه	NAKED	برنه
VASS	وس	ENOUGH	بس
DANY	دنی	SIT DOWN	بیشین
BOWNEH	بونه	EXCUSE	کارن
VI EIMON	وی ایمون	UNBELIEVER	بی دیس
VAROON	وارون	RAIN	راین
VAD	واد	WIND	باد
VADEYOU	وادیو	WINDY	بادیسایر

ب

(12)

ملفوظ	کاشی	العیسی	نامه
VAJAR	واجار	MARKET	بازار
DADE	دردہ	GIVE IT!	بدهی
DAGHNADAN	داقنادن	TO OPEN	بازکردن
DAGHESHNA	داقشنا	HE/SHE OPENED	بازکردار
VAFR	درز	SNOW	برف
BEVABESHOU	برابشو	TELL HIM/HER TO GO AWAY	بلع ببرو
BOKHOS	بُوكھس	SLEEP	نخواب
BOKHOSID	بُوكھسید	GO TO SLEEP	نخوابید
VERESH BEVA	ورش بوا	TELL HIM/HER	بادبلو

ملفوظ	کاشی	زنگنه	فارسی
BESHE SERA	بشه سرا	GO HOME	برو منزل
BAREH	باره	BRING IT!	بس اور
VAGI VE BESHE	وکی بشه	TAKE IT AND LEAVE	بردار و برو
VASE EVY	دریسه اوی	FOR HIM/HER	برای او
VAD	واد	BAD	بُر
WEYTAR	وی تار	BETTER	تر
BIGH	بن	HORN	برق
GODI	گودی	BIG / LARGE	بزرگ
PABI BESHE	پابی بشه	GET UP AND LEAVE	بلند شو و برو

تلفظ	کاشی	از علیسی	فارسی
VECHE	وچه	CHILD	بچه
DIME MIZ	دیم میز	ON THE TABLE	بالای میز
JIHAYA	دی جیا	SHAMELESS	جی جیا
BOU	بو	LET IT BE	باشد
BENE CHE	بنه چه	LITTLE KID	بچه کوچک
VAD NOOM	و د نوم	INFAMOUS	بدنام
VALG	وال	LEAF	گل
VAGAD	وال	COME BACK!	برگرد
BAHMAN	به	BREAK IT	بشن

ب

(15)

زنگ	کاشی	العیسی	مارسی
ZOONOO	زونو	HE/SHE KNOWS	بلدست
NEZOONOO	ن زونو	HE/SHE DOESN'T KNOW	بلدست
BEMER	برمیر	DIE	بسمیر
BEVA	بس وا	SAY	بلو
BOUREH	بوره	COME	لی
VADBEJAN	واد بچان	HAND-HELD FAN	باریزن
VIYEH	ویه	WIDOW	بیو
VAZOM	وانزوم	ALMOND	بادام
VAJARCHEH	واجارچه	A SMALL MARKET	بازارچه

تلفظ	کاشی	زنجی	مارسی
VĀGADA	وَگَدَا	RETURN	بازگشت
VIPIL	وی پیل	PENNILESS	بی پول
VICHASHMEROU	وی چشم رو	UNGREATFUL	بی چشم رو
VIKHOVI	وی خرو وی	INSOMNIA	بی خوابی
VIDADESAR	وی در در	WITHOUT ANY ISSUES	بی در در
VIDASSEPA	وی در پا	CLUMSY / INEPT	بی دست دپا
VIDIN	وی دین	NOT RELIGIOUS	بی دین
VIKAR	وی کار	UNEMPLOYED	بی کار
VIMEZE	وی مزه	TASTELESS	بی فره

ملفوظ	کاشی	الطبیعی	فارسی
VIHOO SHI	دی هوشی	UNCONCIOUS	حی هوشی
VASE MO NIYADAR	وا سه مرنی یادار	KEEP IT FOR ME	برای من نگهدار
MON SHIEMARA NISHNASSA	مۇشىما رانی شننا	I DON'T KNOW YOU	نموده شر را نمی شناسم
VIRA NIYOU	ویرا نیو	I DON'T REMEMBER	خاطرم نمی آید
VIRA ĀME	ویرا امې	I REMEMBERD	خاطرم رکد
VECHIYEH BOKHOTÉ	وچیه بخوتې	THE CHILD IS SLEEPING	پچ خوابیده
TANGOL	تەڭل	SNAP	بشک
BESHE YASHNE	بېشې ياشنې	GO AND PUT IT BACK IN ITS PLACE	برو جاش بگذار
ĀMVAZADEH	ام وازاده	I LOST	بازنده شدم

لفظ	کاشی	انگلیسی	فارسی
SHEVI	شوی	SHIRT	پرچن
JER	جر	DOWN	پائین
BALABOON	بالابون	ROOF	پشت بام
BASHPETE	بش پتے	IT WAS COOKED	پخته بود
PERAM	پرا	MY FATHER	پدر
BAKHAJEH	بخارجہ	GRANDFATHER	پیرز
PERSHI	پرشی	FATHER-IN-LAW (HUSBAND'S DAD)	پسرخواهر
PIRIYEH	پری	THAT BOY	پسر
BAMPAT	بمپت	I COOKED	پختم

ملفٹ	کاشی	انگلیسی	فارسی
BEPEJİYADEH	بے جاڑہ	IT'S COOKED	پخته شده
BEPAJ	بچ	COOK IT	پز
PERJAN	پرجن	FATHER-IN-LAW (WIFE'S DAD)	پریان
BEPERA	بپرا	IT JUMPED	پرس
PEREJI	پری	THE DAY BEFORE YESTERDAY	پرسفر
VAMYOST	دایرست	I FOUND IT	پیدا کردم
PASSEBA	پس بنا		پس فرا
PIL	پیل	MONEY/CASH	پول
PISSADEGI	پسادگی	WORN OUT	پوچیدگی

لطف	کاشت	انگلیسی	فارسی
BEPISSADEH	ب پی ساده	IT'S BEEN WORN OUT	پرسیده شده
PALLY	پلی	SIDE	پهلو
PIREJAN	پیرجن	OLD WOMAN	پیری
PIREMED	پیرمید	OLD MAN	پیرمرد
PETAN	پتن	TO COOK	پختن
PETE	پتے	IT'S COOKED	پخته
PIREAMOO	پیر عامو	MALE COUSIN	پسر عمو
PIREAMEH	پیر عامه	MALE COUSIN	پسر عمه
GIGI	جی جی	BREAST	پستان

ملفوظ	کاشی	انگلیسی	فارسی
PESSELEH	پسله	IN SECRET	پنهان
PABOGHATAN	پا بو گاتن	TOPEDAL/ TO KICK	پازدن
PA BERENEH	پا بر نه	BAREFOOT	با بر هنر
PALOON	پارون	PACK SADDLE	پالون
JOLKONEH	جل کونه	OLD CLOTH	پاچمه کونه
PERISHAWO	پری شو	2 NIGHTS AGO	پریش
VIYADEH	وی یده	TORN	پاره
VAYOVEH	وی یو وہ	DISTRESSED	پریش
MOFNIAZOO	موف نی ازو	IT'S NOT WORTH ANYTHING WORTHLESS	پشیزی نمی ارزد

(22)

لطف	کاشی	الطیسی	مارسی
PENI	پنی	CHEESE	پنیر
POSHTEMA KHARENA	پشتہ خانہ	I SCRATCH MY OWN BACK	پشت خود (پختہ خانہ)
JEKAD	جک	IT FELL DOWN	پائین زماد
PIL SHESHDEH	پیل شش دہ	GIVE HIM/HER MONEY.	پرل بٹش بو

ت

(23)

تلفظ	کاشی	انگلیسی	فارسی
TIT	تیت	BERRY	توت
TEMOON BO	تمون بو	IT'S FINISHED	تمام شد
TARJAN	تارچن	TAR PLAYER (TARIST)	تازن
TO SHI	توشی	PICKLED VEGGIES	ترشی
TERAZI	ترازی	SCALE	ترازو
TAOW	توو	FEVER	تب
TAOWDAR	توودار	FEVERISH	تب دار
TOKHME KEDI	خمر کیدی	PUMPKIN SEED	خمر کیده
TEMOOME DOTA	تموم دتا	ALL THE GIRLS	تمام دختر

ت

(24)

GOOBAZI	گو بازی	انگلیسی BALL GAME	مارسی تب بازی
TEJ	تج	SHARP	تیز
TOSSOON	تُرسون	SUMMER	تابستان
TOSSOONI	تُرسونی	SUMMERY	تابستانی
TOVEH	تُوره	FRYING PAN	تاده
TAJE	تاجہ	FRESH	تازہ
TAKHOON	تاخون	PENALTY; PUNISHMENT	تادل
PISHANEH	پیش نہیں	WATERMELON - SEED	تکھنہ دار
NALY	نالی	MATTRESS	شکر

ت

(25)

نفط	کاشی	ارجیسی	مارسی
DARASH	داراش	COMMENTARY	تفیر
TELIPHOON	تیل فون	TELEPHONE	تلفن
GAVA	گوا	ARROGANCE	کبر
TAL	تل	BITTER	متع
AMALEH	املا	ENEMA	تنفسی
TENIR	بنیر	CLAY OVEN	تنور
YEDAEE	یداعی	SOLITUDE	تنها
ZOLOMAT	ظلومات	DARK	تاریک
TASSEKIN	تسبیح	TIMID	ترسو

ت

(26)

تلفظ	کاشی	زبانی	فارسی
BETASSADEH	بَتْ سَادِهٌ	HE / SHE GOT SCARED	ترسیده
BETOROSHIYADEH	بَتْ تُورُوشِادِهٌ	FERMENTED TURNED SOUR	ترسیده
BETEREKADEH	بَتْ رَكَدِهٌ	BURST ; EXPLODED	ترکیده
TOKHMEMOGH	تَخْمُ مُونَعٌ	EGG	تخم منع
TENAF	تِنَاف	ROPE	طناب
BALAKESEH	بَالَّا كِسَهٌ	SHELF	ماخی

ملفوظ	کاشی	الخطیسی	فارسی
GILOVEH	گلوفہ	SOCKS	چوراب
YOU SHĀMEDEH	یوش امده	BOILED	چوشیده
BEYOU SHA	بی یوش	IT CAME TO A BOIL	چوشیده
YABE YA	یابے یا	MISPLACED	جا بجا
JIJEH	جیہ	CHIK	چوچه
EZENEH	زینہ	FRIDAY	جمعه
JIJE HERO OSS	جیجہ هروس	YOUNG ROOSTER	چڑھہ خریس
JOOBE OWE	جوہہ اوہ	NARROW STREAM	چوکار
YA	یا	PLACE; SPACE	جا

تلفظ	کاشی	زیستی	مارسی
YADAR	یادار	SPACIOUS	جادار
YAMANDEH	یامنده	LEFT BEHIND	جاماندہ
YOU SHADEH	یرشدہ	BOILED	جوشنده
JAADEH	جمعہ	ROAD	جادہ
YAPA	لی	FOOT STEP	جانا
JOONEVAR	جنزیر ور	ANIMAL	جانور
BAKHAE	باخاہی	ANCESTOR	بی
SHEDIM	شیدم	JINN ; GENIE	جن
YUSH	یوش	BOIL	جوش

E

(29)

تلفظ	کاشی	زیگیس	مارسی
JAZIYEH	جاریہ	DOWRY	جہیز
FEZIL	فضل	SPY	جاسوس
FEZILY	فضلی	ESPIONAGE	جاسوسی
BEJOMBA	بجبا	IT MOVED	جنید
SEVAKE	سوار	SEPERATE THEM	چدائیں

ملقط	کاشی	زنجی	نامہ
ENGIYEH	اِن گیہ	AS SUCH, THUS	چین
CHOGHOO TEJ KON	چو گو تج کون	KNIFE SHARPENER	چاقو تیز کن
CHOWREH	چو روہ	FEMALE CLOAK	پادر
CHOO	چو	WOOD	چوب
CHOOKARY	چوکاری	WOOD WORK	چوب کاری
CHARSHABAT	چارشبات	WEDNESDAY	چھا رشنہ
BECHASSBADEH	بچن بادہ	ATTACHED	چین
CHASHMA OWO NI KHOROO	چشا (وو نی خورو)	I HAVE LITTLE HOPE THAT IT WILL WORK	چشم اے بخیر
CHAKH	چخ	WHEEL	چخ

C

(32)

تلفظ	کاشی	زنجی	مارسی
ASSIR	اسیر	PROHIBITED, FORBIDDEN	حرام
HASSID	حسید	JEALOUS	حسود
HASSIDI	حسیدی	JEALOUSY	حسودی
HAYWOON	هی وون	ANIMAL	حيوان
OVIREH	اویرہ	PREGNANT	حامل
HAMOON	همون	BATH/SHOWER	حمام
HALAM BEHAM GANDA	حالام بہام گاندا	I FELT DISGUSTED	حالم بہم خرد
HAFNANGA	ھفناڭا	DON'T SPEAK	مرفتىزىن

خ

(33)

ملقط	کاشی	زگیس	مارسی
KHOW	خوار	SLEEP	خراب
KHAR	خار	SISTER	خواهر
BOKHOTEH	خونتہ	SLEEPING	خوابیدہ
KHAYLEH	خیلہ	A LOT / TOO MUCH	خیلی
HABIZEH	ھبیزہ	MELON	خربزہ
BASH KHODEH	بس خودہ	HE / SHE ATE	خوردہ
KHARJAN	خارجن	SISTER-IN-LAW (WIFE'S SISTER)	خواہرجن
KEMANVA	کوکا	I WILL SAY IT	خواہم نفت
HEROSS	ھروس	ROOSTER	خرس

C

(34)

بلطف	کاشی	الخطیسی	مارسی
yowSHOON	یو شون	THORN	خوار - شمع
KHIN	خین	BLOOD	خون
KHIN KHAR	خین خار	BLOOD THIRSTY - VAMPIRE	خونخوار
KHIN RIZI	خین ریزی	BLOODSHED	خونزیری
KHIN MADEH	خین مادہ	BRUISED	خون مردہ
HERIDAN	هریدان	TO BUY	خریدن
KHASSE	خسے	TIRED	خست
KHOW SHODEH	خود شدہ	HE / SHE FELL A SLEEP	خواب نہتہ
KHSSEGAR	خایرگار	SUITOR	خواستگار

خ

(35)

لفظ	کاشی	زاطبی	مارسی
KHOONA	خرنا	LEGIBLE	خرنا
KHAB	خبر	GOOD	خبر
KHEBI	خوبی	GOODNESS, KINDNESS	خوبی
KHOOM	خرم	RAW	خام
SERA - KHOONEH	سرا - خرنا	HOUSE	خانہ
KHIDEH KHIDEH	خیدہ خیدہ	LITTLE By LITTLE	خردہ خردہ
KHAJI	خجی	EXPENSES	خرچی
KHAPIL	خپل	WELL OFF, WEALTHY	خرپول
KHACHANG	خچنگ	LOBSTER	خرچنگ

ڦ

(36)

نلفظ	کاشی	زنجی	فارسی
KHIDEH HESSAB	خیده حساب	A LITTLE AMOUNT DUE UNSETTLED BUSINESS	خریده حساب
MILA KONAN	میلان	CIRCUMCISION	ختنه مردان
KHOMA	خرما	DATE (S)	خرما
KH	خ	DONKEY	خر
BASH HERID	بُش هرید	HE/SHE PURCHASED	خرید
KHAK RIJI	خاک ریجی	POURING SAND & SOIL	خاک زری
HORBA	حربا	DAMAGED, RUINED	خراب
KENESS	کرپس	STINGY, MISER	خسیں
VASSMEH	وسمہ	EYE BROW LINE	خط ابرو

خ

(37)

نطف	کاشی	زلطیسی	مارسی
KHEFEH	خفہ	SUFFOCATE	خفہ
DAN YOVEH	دان یوہ	YAWN	حیاڑہ
MARHBIL	مقبل	BEAUTIFUL	مشکل
KHIK	خیک	PIG	خر
BERAMEDEH	برامہ	HAS EXITED	خارج شہ
KHOZA	خزا	GOD	خدا
KHOZA BASHAMOZA	خزا بشا موزا	MAY HE / SHE REST IN PEACE	خدا ببا مژریش
KHOZA BIYAMORZ	خزا بیا موز	GOD BLESS HIS SOUL OF BLESSED MEMORY	خدا ببا موز
KHATER SHEMA ASSOGDEBA	خاطر شما اسوجہ	REST ASSURED	خاطر شما رسوہ پڑھ

لفظ	کاشی	العَسْی	مارسی
KHATERA JAM OO	خاطر جمع	I AM SURE	خاطرم جمع بت
KHARAT	خارت	PERSIAN-HASHBROWNS	خالنے کو
KHOZA DERESH DADEH	خرزا درش داده	GOD GIVEN	خدارا
KHAJI	خمی	EXPENSE	خرچی
VECHE SSALLY	وچہ سالی	CHILDHOOD	خردباری
KHIDEH ESSEKHOON	خیوه اسخون	SHARDS OF BONE	خورده استخوان
BEKHANDA	بکھاندا	HE / SHE LAUGHED	خیل
KHOVA BEDID	خوابید	I DREAMT.	خواب دیدم
BOKHOTEH	بکھوتہ	HE / SHE IS SLEEPING.	خوابیدہ

ملفوظ	کاشی	زلطی	مارسی
KHOW SHODEH	خوو شدہ	FELL A SLEEP	خواب رفتہ
KHORAK PEJI	خوارک پچی	COOKING	خوارک پزی
KHAILEH KA DARA	خیلہ کا دارا	I HAVE A LOT TO DO	خیلی کار دارم
KHAILEH GERooNoo	خیلہ گرونو	IT'S VERY EXPENSIVE	خیلی گرونو سرت
KHAKESA	خاکس	ASHES	خاکتہ
KHAILE HANGAROO	خیلے ہنگارو	HE/SHE IS TALKATIVE	خیلی ہنگز میزبڑا
KHOZA NIYADAR	خوزا نیادار	MAY GOD PROTECT YOU	خوازی ادار

نقط	کاشی	زخمی	مارسی
DOT	دُوت	DAUGHTER, GIRL	دختر
DAROO SHOO	دارو شو	HE/SHE IS LEAVING	داره میرو
BERESSERA	بَرِسِرا	FRONT DOOR	درب خانه
HEY ZERY	هی زری	YESTERDAY	دیرز
DEROOVAJOU	دِر واجو	HE/SHE IS LYING	دروغ مید
DASS VAYRI	دَسْ وَری	LET IT GO!	دست بردار
DEKOON	دِکون	SHOP, STORE	دکون
DEL SOTE	دِل سوتے	BROKEN HEARTED	دل سوختہ
DEL SOOJI	دل سوچی	PITY, SYMPATHIZE	دل سوچی

لطف	کاشی	علیسی	مارسی
DEBAME	بے	HE / SHE CAME LATE	پیرام
DAN	دان	MOUTH	میس
DAN SOOJ	دان سچ	MOUTH BURNING HOT DEAL.	میس سر
HERISHAOW	ھری شوو	LAST NIGHT	دیشب
DEG	درگ	POT	دید
DOCHAKHE	دوچکھے	BICYCLE	دوچرخہ
SHOOTÉ	شربہ	CRAZY / INSANE	دلوانہ
ĀBEH	اہب	ANOTHER	دیگر
ĀBENANGA	اہنگا	STOP TALKING!	دیگر مرنگ نہیں

لطف	کاش	زیستی	مارسی
DAD	>>	PAIN	>>
DASA DADE KEROO	دسا داد کرو	MY HANDS HURT	دستم درد میکند
MAALOGHAT	معلوّق	FIGHT / QUARREL	دعوا
DOTCHI	دُتْچی	LITTLE GIRL	نُخَرْ کِرْ جَرْد
BA BASTEH	بَبَستَه	CLOSED DOOR	در بسته
BASHODEGI	بُشْرَهْ گی	DISLOCATION	در زنگلی
DEROOVAJAN	در داجن	LIER	دروغ نگار
BA SHODEH	بَشَدَه	HE / SHE RAN AWAY	در رفتہ
DEROOVAJENY	در داجنی	PRETENDING	در وظی

تلفظ	کاشی	العیسی	مارسی
DOZ	ڈز	THIEF	ڈر
DASS	ڈس	HAND	دست
DABI	ڈبی	HAVE IT	داشنا یاش
DARAM	ڈارم	I HAVE	دارم
ZOOMAD	زو مار	GROOM	د ا مر
ZOONAM	زو نام	I KNOW	سیدانم
DAVAZEH	ڈوازہ	GATE	در دوازہ
DEROO	ڈرو	LIE	در درج
DOSHMOON	ڈشمن	TO CURSE ; TO INSULT	د ش نام

نلفٹ	کاشی	زنجیسی	مارسی
DIVALL	دھی وال	WALL	دیوار
YOUSH	یوش	HOT	داغ
DIGH	دینی	TO DIE OF SORROW.	دق
MILLA	میلا	PENIS/DICK	دول
JASS BEDAN	درس بے داں	NEEDY	درست بے داں
BASHHDID	بُش دیر	HE/SHE SAW	بی
VERESHDAZA	ورش دش	HE/SHE SEWED	دروفخت
DELLA BE PISSA	دلاب پسیا	I'M BORED	دلم پوسید
JAN YOVEH	دان یو وہ	YAWN	دهن درہ

نقط	کاشی	زیستی	مارسی
BERESSADEH	بِرِسَادِه	RIPE/ARRIVED	رسید
BESHODEH	بِشُدِه	GONE	رفته
BESHO	بِشُو	WENT	رفت
BESHODIM	بِشُودِم	WE WENT	زیستیم
DIMBEDIM	دِمْ بِدِم	FACE TO FACE ACROSS EACH OTHER	ووبر
BESHODA	بِشُودَا	I LEFT/I WENT	زفسم
ROOJ	روج	DAY	روز
ROOJEGAR	روجگار	TIME/DAYS	زفتر
ROOJNOOME	روج نوب	NEWSPAPER	فرنما

تلفظ	کاشی	زندگی	فارسی
DIME HAM SHODEH	دیم هم شده	OVERALL, ALTOGETHER	روایتی
BERIJIYA	بریجیا	IT SPILLED	رنجیه شد
ROON	رون	THIGH	ران
BERESSA	برسا	IT HAS ARRIVED	رسید
SHOOHAT	شوحات	BRIBE	رشوه
CHARGHAD	چارچاد	SCARF	روسری
TAANIT	تعنت	FASTING	افزه
EIROOJ BEDIN	ای رع بین	ANOTHER DAY	یکروز دیگر
ROOJ BEROOJ	روج بر ج	DAY BY DAY	روز بروز

لفظ	کاشی	زبانی	مارسی
VAJ	وچ	BEE	زنبور
ZIZI BOORE SERA	زیزی بورہ سرا	COME HOME SOON!	زوربا خانہ
ZIZI BESHE	زیزی بشے	LEAVE EARLY; GO SOON	زور بڑھ
KHAYLE NANGAR	خیدہ ننگار	DON'T TALK TOO MUCH	زیاد حرف زنن
ZARDALOO	زرد او	APRICOT	زرد او
JE SHALVARY	جے شواری	UNDERPANTS	زیر شواری
JANDEGI	جنوہ	LIFE	زندگی
ZIZI BESHO	زیزی بشو	HE/SHE LEFT EARLY.	زور نت
BEZADEH	بزادہ	SHE GAVE BIRTH, SHE DELIVERED A BABY	رائے

نافعه	کاشی	زدگی	مارسی
JEDASSI	جه دسی	WRITING PAD SUBORDINATION	زیر دستی
JANDEH	جنده	ALIVE	زی
JAN DOOSS	جن درس	A MAN WHO LOVES HIS WIFE	زن درست
JANDEDEL	جن دل	YOUNG AT HEART, LIVELY	زی دل
JEN AMOO	جن عامو	AUNT, (WIFE OF PATERNAL UNCLE)	زی عامو
ZANG NEBOOSH	زن بوق	DON'T RING! DON'T CALL!	زن زن
zizi	جزی - چیزی	EARLY / SOON	زور
zizi BAMEDI	عنی چیزی	YOU ARE EARLY	زور آمدی
JERE OWE	جر رود	UNDER WATER	زیر آب

ز

(51)

ملحق	کاشی	انگلیسی	فارسی
ZANI DAD	راني >>	KNEE PAIN	زانو درد
BOGHATAN	بوقاتن	HITTING, TO HIT	زن
ZAJOOVE	رجو وہ	TURMERIC	زرد چوبی
ZADAK	زدر	CARROT	زدر
ZADE TOKHME MOGH	زده تخم مرغ	EGG YOLK	زرد تخم مرغ
ZAGAR	زر	GOLDSMITH	زرگ
JAN	جن	WOMAN	زن
JENOONEH	جنونه	FEMININE	زنانه
JENE PER	جن پر	STEP-MOTHER	پنجه زن

ملفوظ	کاشی	الخطی	مارسی
SADOW	سر دوو	BASEMENT	نیزین
ZALY	زای	LEECH	زالو
NEGHMA	نیما	TORTURE, TORMENT	نجر
ZAD	زد	YELLOW	زرد
ZAHRA BESHO	زهرا بشو	I GOT SCARED I GOT FRIGHTENED	زهرا برگشتم
MISH AZ KINESH BAL GHOOORE KISHOO	میش (از کی نیش) بلقویر کی شو	HE/SHE IS WORN OUT	زوارش در فنه
JERE KOSSI	چرکوسی	UNDER HEATED BLANKET	پیروزی
zizi BAZY KERI	زیزی بازی کری	HUSTLE! HUSTLE!	زورتر بازی کن

نام	کاشی	زبانی	فارسی
BESOTE	بسوتہ	BURNT	سوزنہ
BECHADEH	بحادہ	TURNED COLD	سرد شده
SILAKH	سیلاح	HOLE	سرانع
BASH ESPARADE	بس اسپارادہ	ENTRUST TO SOMEONE	سپردہ
SOWZ	سوز	GREEN	سبز
SOADAN	سواردن	TO SCRUB	سبین
BASH SATEBO	بس ساتر بُو	HE / SHE BUILD IT.	ساخته پرید
SOWZI	سوزی	GREEN HERBS	سبزی
ESBEH	ایسہ	DOG	گاگا

تلفظ	کاشی	الطیسی	مارسی
SOUJ	سوج	DRAFT	سوز
SOWE	سنو	APPLE	سیب
SOOJE VAFR	سوج و فر	COLD DRAFT OF SNOW	سوز برف
SOLFE	سولفہ	COUGH	سرقة
SOVEZEMINI	سوز زمینی	POTATO	سیب زمینی
SANEGIN	سَنْجِن	OVERTURNED, DOWNWARD	سرنگارو
SOTEGI	سوتگی	A BURN	سونقہ
SERNIADAR	سِرْنیادار	SECRET - KEEPER	سرنیادار
SANGOW	سنگ اود	CERAMIC BARREL USED FOR WATER	نکاب

نام	کاشی	زنگنه	فارسی
SISK	سیک	COCKROACH	سوس
SAHAL	سرهل	DAWN	سحر
SERAJERY	سرابری	DOWNHILL	سرابری
SOKHOW	سود خود	BLUSH USED FOR MAKE-UP	سرخاب
SAD	سر	COLD	سرد
SAGHOLFY	سر تلفی	KEY-MONEY	سرقمه
SEKE	پرب	VINEGAR	سرمه
SAMA	سرما	COLD WEATHER	سرما
KOPAMENI	کوب منی	BOIL, SKIN INFECTION	عل

لفظ	کاشی	الطبی	فارسی
RANGE ESPED	زند ایپر	WHITE COLOR	زرد فیض
SELATON	سلاتون	CANCER	سرطان
GHALBIL	تل بیل	A SIEVE	سرمه
JALY	جلی	FAST	سرعی
SALT	سالت	BUCKET	محلل
LE HAEEM	ل هیم	CHEERS ! TO LIFE !	بسلامتی
SIZAN	سیزان	NEEDLE	سوزن
SINE PALY	سینے پلی	PNEUMONIA	سینه پرید
SEVABODA	س وابودا	I'M FULL	سیر شتر

لفظ	کاشی	الطبی	فارسی
BASH ESPARA	بَشْ إِسْپَارَا	HE / SHE ENTRUSTED	سپرد
DOUL	درل	LEATHER BUCKET	طحله پیو
SAAT	سَعْتَ	CLOCK	ساعت
JAKIZEH	جاَيْزَه	SLAP IN THE FACE	سیلی - جد
SAVASHO	سَرْ دَاشُو	IT BOILED OVER	سرزنت
SAGIJEH	سَرْ لَيْجَه	DIZZY, DIZZINESS	سَرَّلَجَه
SIT SITAK	سَيْت سَيْتَكَ	A WHISTLE	سرت سرتک
SANEGIN BEBA	سَنَلَنْ بَيَا	TO TURN UPSIDE DOWN, TO BE OVERTURNED	سَنَلَنْ بشة

طف	کاشی	الطیسی	نارسی
SHEMA DOONEGO	شما دو نگو	YOU WANT	شما نیخواهد
SHEMA ZOONI	شما زنی	YOU KNOW	شما میدانید
SHEMA GOOZOOOMBI	شما گوزومبی	YOU MUST KNOW	شما باید بدانید
SHEMA CHE KERI	شما چه کری	WHAT ARE YOU DOING	شما چه میکنید
ESHPESH	اشر پش	HEAD LICE	پش
BAHMERIA	بهرما	BROKE	تکست
SHIKHAR	شی خار	BROTHER-IN-LAW (SISTER'S HUSBAND)	شهر خواهر
SHOW	شروع	NIGHT	شب
SHALBAT	شربت	SYRUP	شربت

ش

(59)

ملطف	كاشي	الْحَلِيْسِي	مارسي
SHI	شي	HUSBAND	شودر
TOMOON	تومون	PANTS	شلوار
YAEENE	يائين	WINE	شراب
SHOONEH	شونه	COMB	شانه
CHOW	چوو	RUMOR, GOSSIP	شایعه
NEGHAMA	نیما	TORTURE	شکنجه
SHABAT	شبات	SATURDAY SHABBAT	شنبه
SATAN	جل	DEVIL/SATAN	شیطان
SHOW VE ROOJ	شود و روح	NIGHT AND DAY	شب و روز

ش

(60)

فارسی	زنجیری	کاشی	نگفته
شیطانی	MISCHIEF NAUGHTINESS	چلی	CHELI
شستن	TO WASH	ششتن	SHOSHTAN
سرمه برگی	PERSIAN MEAT BALLS	پرسج مالیده	BERANS MALLIDE
شما اینجا بمانید	YOU STAY HERE	شما اینجا بمانید	SHEMA ENDE DABI

نلفظ	کاشی	زنگی	مارسی
HANGASH TEMOON	ھنگاش تمون	TO SPEAK, TO TALK	محبت کردن
BASH HANGASH	بُش ھنگاش	HE / SHE SPOKE	محبت کرد
SIRETI	سیرتی	PINK	مرمر
SABIN	صَبِنْ	SOAP	صابون
SOHB	سُوْحَبْ	MORNING	صبح
DIM	دِمْ	FACE	چہرہ
SEDAGHA	سِدَقَهْ	DONATION, CHARITY	صدقة
SAHAB	صَاحِبْ	OWNER	صاحب
SAHAB MADEH	صَاحِبْ مَدِهْ	OWNERLESS	صاحب مردہ

Ur

(62)

لے کر جائیں	کاشت کرو	جگہ پر جگہ	تاریخ
SAHAB KAR	کاشت کرو	BOSS	کارکوڈ
SOWRE	صبر کرو	PATIENCE	پابندی

E

(63)

لفظ	کاشی	زطیس	مارسی
OSHNIEH	اشنج	SNEEZE	عطس
PESSIN	پسین	EVENING	عصر
MAHILA	محیلہ	PARDON	غفران
AMOO	عامر	UNCLE (DAD'S BROTHER)	عمو
AMEH	امہ	AUNT (DAD'S SISTER)	عم
ARISSI	مارسی	WEDDING	عرسی
ARISS	مارس	BRIDE	عروس
SHEKHAR	شخار	ALCOHOL BEVERAGE	عرب
TEFILA	تفیلا	PRAYER	عبارت

E

(64)

لفظ	کاشی	انگلیسی	معنی
HOKHMA	حکمة	INTELLECT, WISDOM	عقل
KETOoba	كتوبا	MARRIAGE CONTRACT	عقد زواج
ASG	عکس	PHOTO/PICTURE	عکس
MOOED	موعد	HOLIDAY	عيد
MOODEDESIKA	سبعين	JEWISH HOLIDAY OF SUKKAH	عيد سوکا
BERENE	برئن	NUDE/NAKED	عران
GHEYZ	غیز	ANGRY	عصباً
ABESSI	عیسیٰ	POINTLESS	عیش

ف

(65)

لفظ	کاشی	معنی	فارسی
SEBA	سبا	TOMORROW	فردا
BEFAMA	ب فاما	HE/SHE UNDERSTOOD	فهمید
MAALOGHAT	معلوّت	A REVOLT, CONSPIRACY	فسق
FASSAKH	فرنخ	A MEASURE OF DISTANCE EQUAL TO 6 KILOMETERS	فرنخ
HEROOTAN	هروتان	TO SELL	فرختن
BASH HEROOTE	بش هروتة	WHAT'S BEEN SOLD	فرخته
BASH HEROOT	بش هروت	HE/SHE SOLD IT.	فرخت
SEBA SHOU	سبا شو	HE/SHE WILL GO TOMORROW	فردا میرد
PILAK MAY	پلک مای	FISH SCALES	ملس ماهی

ف

(66)

ملفوظ	کاشی	زنگیزی	مارسی
VIRA VASHO	ویرا و اشتو	I FORGOT	فراتر ش کرم
MAAADAN	مَدَن	TO DIE	فوت کردن
HOKHMA	حُكْمًا	KNOWLEDGE	نم
EFFLIE LAOWS	زنبیع - لَدُوس	PARALYZED	لنج
MALAKH	مَلَكٌ	ANGEL	مرثیة
ANI	عَانِي	POOR	فقیر
FIT	نیت	BLOW OF THE MOUTH	فترت
FOSSAT	فترت	OPPORTUNITY	فرصت
ZOONA	زونا	PROSTITUDE	ناحنة

١٠٣

(67)

ملفوظ	کاشی	زنجیسی	نارسی
BASH RESANDE	بُش رِساندہ	HE/SHE SENT IT	فرستاده
FEZIL	فِرْزِیل	NOSY	فضول
BEVEREJ	بَوْرِج	RUN AWAY!	فرار کرنے
BEVEREJIADEH	بَوْرِجِیادہ	HE/SHE ESCAPED	فرار کرده
FESHAREKHIN	فَسَارِخِین	BLOOD PRESSURE	فشار خون

ق

(68)

نافذ	کاشی	زنطیسی	فارسی
SHEVOOA	شی ووڑا	SWEAR	قسم
GHOLF	ملف	A LOCK	قفل
GHLOSS	قوس	PILL/TABLET	قرص
GILI GILI	گلی گلی	TICKLE	تبلیغ
SER SEMA KADAN	سر سما کردا	THE INTENT TO COMPLAIN	قصہ گانہ (زن)
GHORBOONET GADA	قور بونت گدا	I DIE FOR YOU.	قربانت ہرم
ABE NENOO RA BESHOU	ابے ننو را بشو	HE / SHE CAN'T MOVE	دارد ب حرکت نہیں
BASH GHAPA	بشن چاپا	SNATCHED IT.	تا پسید
GHAYEM MISHAK	گایم مشک	HIDE AND SEEK	تایم موشک

ق

(69)

مقطف	کاشی	العجمی	مارسی
GHEBIL ĠADA	قبيل و	HE/SHE WAS ACCEPTED	قبول شد
GHEBOORA	قبراء	GRAVE	قبر
GHEBILI	قبيلي	ACCEPTANCE	قبولي
ĞAPOON	قپون	SCALE FOR MEASURING WEIGHT	قیان
ĞHAZI	قغى	SOMETHING BORROWED	قرضى
GHELION	قلبون	HOOKAH	نیان
GAICHI	قچى	SCISSORS	قچى
HIMA PERISO	ھيمه پرسو	HE WORRIES HIMSELF BITTERLY	قره منجر

ك

تلفظ	کاشی	زنجی	مارسی
VISIKI	وی جینی	SMALL	کوچک
KAM BANGA	کم بنتا	DON'T TALK TOO MUCH	کم حرف بزن
KIADEROU	کی درو	WHERE IS IT?	کجا رہت
BAAREH	بڑہ	LARGE SERVING SPOON	کنگیر
KEDI	کدی	PUMPKIN	کدو
KELBIT	کلبت	MATCHSTICK	کبریت
KOWSH	کوش	SHOES	کفش
KICHEH	کیچہ	ALLEY	کوچہ
BASHKARA	بسکارا	PLANTED	کاشت

لطف	کاشی	انگلیسی	فارسی
KELICHEH	کلیچه	PERSIAN COOKIES	کلوچه
KELIT	کلیت	KEY	کلید
YAJE	یاجه	A LITTLE	کم
YAJE YAJE	یاجه-یاجه	LITTLE BY LITTLE	کم کم
KHARAT	خارت	PERSIAN HASHBROWNS	کوکو
KAI	کی	LETTUCE	کاهو
KIYA	کی	WHERE?	کجا
KIYAD NADEH	کیاد ناده	WHERE DID YOU PUT IT?	کجا نهستی
PELASHT	پلشت	DIRTY	کثیف

تلفظ	کاش	آرگیسی	فارسی
KEMOO	کمو	IT'S NOT ENOUGH	کم
KEM	کم	WORM	کرم
KAROM SERA	کاروم سرا	ROAD INN	کاروانسرا
SHOON BEKASHT	شون بکاشت	THEY PLANTED IT	کاشت
KIRENE	کیرنه	DIAPERS	کیرنه
MAMACHEH	ماچه	MIDWIFE	کیاده زاید
KIN BERENEH	کین برنه	NAKE ASS	کین برنه
KIN	کین	ASS, BUTT	کرن
BIF	بیف	FOOL, RETARD STUPID	کوردن

لطف	کاشی	زنجیری	فارسی
KARESH BE VE DASHTE	کارش بـ و دشته	IT'S TOO LATE	کارش لای، لای، نشته
KARESH KHERABOO	کارش خرابو	HE IS IN TROUBLE	کارش خرابت
FAÄLE KARI	فعله کاری	LABOR WORK	کارگری
VESOO	و سو	IT'S ENOUGH	کافی است
BASH KOSHTEH	بـش کوشته	HE / SHE KILLED	کشته
YAJE SOW KE	یـج سو و کـ	WAIT A MINUTE WAIT A LITTLE	کـس جبرـکـ
KEMGOONCHEH	کـم گـونـچـهـ	PERSIAN VIOLIN LIKE INSTRUMENT	کـمـچـهـ
VI HOW SELEH	وـیـ حـوـصـلـهـ	IMPATIENT	کـمـحـمـدـهـ
KAM KHOW	کـمـ خـوـ	INSOMNIA, SLEEPLESS	کـمـ خـوابـ

نگفته	کاشی	انگلیسی	فارسی
KAM KHINI	کم خنی	ANEMIC, SHORTAGE OF BLOOD	کم خونی
KEMOO	کمو	PERSON OR THING INFESTED WITH WORMS OR PARASITES	کرمو
YAJE BANGA	بچه بنگا	SPEAK A LITTLE	کم حرف بزن
TA DELA VABOO	تا دلا وابو	SO I CAN CHEER UP	تا دم باز شود
KERE	کره	BUTTER	شکر

گ

ملحق	کاشی	زنجی	مارسی
MELLI	بلی	CAT	گربه
MORANJİ	مورنچی	SPARROW	نیچر
DERESH GI RETEH	دریش گی رته	HE RECEIVED IT.	گرفته
MEKHA BE KADEH	میخا ب کده	I'VE LOST IT	نم کردام
BĀAVA	ب و ا	I SAID	نعمت
BASHVA	بیش وا	HE / SHE SAID	نهت
BASHVATEBO	بیشوا تیر ب تو	HE / SHE SAID IT BEFORE	نهت پر
BEGAN DADEH	بگن داده	ROTTEN, SPOILED	نیمه
GAMAĞAM	گام	IN THE HEAT OF THE MOMENT	راز

تلفظ	کاشی	زنگیسی	فارسی
GAAM	گرم	WARM	گرم
VEDASHTEHA	وَدْشَتَهَا	LONG AGO	زُنْثَة
VISHGI	وِيَشْجِي	HUNGER	رُنْجَل
VISHEH	وِيَشَه	HUNGERY	رُنْجَل
GAI	جَي	SOMETIMES	کامی
ANI	عَانِي	BEGGAR	بَنَجَل
GODI	گُودِی	HUGE/ LARGE	گُنْدَل
BEGEZA	بَرْزَا	IT STANG	گُزِنَد
GEYE	گَرْبِي	CRY	گَرَبِي

تلفظ	کاشی	زنگی	مارسی
HALGHENA	حلقنا	THROAT	گلو
AVOON	روون	SIN	نہ
MAKH BEBODEH	خوب بوده	A PERSON WHO IS LOST, MISSING PERSON	کم شد
GAKHREH	گاخاره	CRADLE	کھوارہ
ROOCHASSI	روچسی	HAIRCLIP	گیرہ سر
BEVERISIYADEH	بورجاده	FUGITIVE	فرجتی
BEGEZADEH	برگزاده	STUNGED	نژده
HANGASHTEMOON	هنگاشتمون	CONVERSATION	ذفتلو
BASHVA	بس وا	HE/SHE SAID	گفته

نلفٹ	کاشی	انگریزی	مارسی
BEVEDASH	بے ودش	PASSED, LEFT BEHIND	زورت

J

(79)

تلفظ	کاشی	انگلیسی	فارسی
RAKHT	رخت	DRESS	لباس
JONKHOW	جُون خُوو	COMFORTER, BLANKET	کافر
LEGHAT	لِقْت	KICK	لَدَّ
JOWNKHOWJI	جُون خُوو جی	SMALL - COMFORTER	کافر کوچک
LAOW	لُوو	LIP	لَب
RAKHTEKHOW	رخت خُوو	LARGE BLANKET COMFORTER	کافر بزرگ

نافط	کاشی	زیستی	نارسی
MANE	مانے	MOTHER, MOM	مادر
MARJAN	مارجن	MOTHER-IN-LAW	مادر زن
RESOO	رسو	IT WILL ARRIVE	رسو
MOONEVA	مونوا	WE WERE SAYING	یقینتیم
MARAM	رایم	MY MOTHER, MY MOM.	مادرم
VAJA	دواجا	I SAY	پہلویم
SHEGOO	شگو	HE/SHE WANTS	میخواهد
MICHEH	محچ	ANT	مردیج
MAGHBIL	مقبل	PRETTY, CUTE	مقبول

سَفَطٌ	کاشی	ازْتَسِی	مارسی
SHEVA	شُوا	HE/SHE WAS SAYING	پیغافت
mi	می	HAIR	مو
MIRMIR	میرمیر	TINGLING SENSATION	مرمر مرور
MISH	میش	MOUSE	مُرث
MISHAK	میشک	ROCKET	موسک
MIM	میم	WAX	معجم
MA Tow	م تور	MOONLIGHT	قتاب
MORAYE GADAN	مورایه گادان	VERTEBRAWS OF THE NECK.	گردوں کی رکھ
MAYMIN	میمن	MONKEY	میمون

تامنط	کاشی	الخطبی	مارسی
VARYOW	وریو	ANXIOUS, WORRIED	ضطر
MOBAKH	مُونخ	KITCHEN	مَانع - سرچانه
GHEBOORA	قبورا	GRAVE	مقبرہ
YAJE	جَزْ	A PORTION, A BIT	مقداری
MON	مُون	ME, I	من
MEDOONEH	مِدونہ	MASCULINE	مردانہ
LICHAR	لیچار	VERBAL INSUD	متلا
MOGH	مورغ	CHICKEN	مرغ
MALHAM	ملحٰم	HEALING COMPOUND APPLIE TO WOUNDS.	صریم

م

تلفظ	کاشی	الخطیسی	نارسی
MOORTONI	مورتونی	HYPOCRITE	مزور
PILDAR	پلدار	WEALTHY, RICH	مسحول - پلدار
KHELA	خیلا	RESTROOM	ستراح
KHERESH SHOO	خرش مشو	INFLUENTIAL	متقد
NIADAR	نیادار	A GUARD	محانط
NIADARI	نیاداری	TO GUARD, TO PROTECT	حافظت
GHAYEM	قاچم	STRONG, FIRM	صلح
GHAYEM KARI	قاچم کری	TO DOUBLE CHECK	محلم کری
JEREJOLY	جرجولی	SECRETLY	مخفیانہ

ملفوظ	کاشی	انگلیسی	فارسی
MARSHI	مارشی	MOTHER-IN LAW (HUSBAND'S MOM)	مارشی شوهر
MARI	ماری	MOTHERLY	ماری
MAI	مای	FISH	ماهی
MANEH	مانه	MOM, MOTHER	مان
VAMANDEH	وامندہ	REMAINDER	مانده
MAYCHEH	ماچہ	MUSCLE	ماهیچه
MAYTOVEH	مای تووہ	FRYING PAN	ماهی تاوه
MAY HEROOSH	مای هروش	FISHERMAN	ماهی فرش
AVELDAR	اویدار	A PERSON WHO IS GRIEVING	آدمی در

لکھاں	کاشی	ریسی	فارسی
HAMA MOONEGA	هاما مونگا	WE WANTED	ما بخواستیم
HAMA	هاما	US, WE	吾們
MARMADEH	مارمادہ	POOR GUY	مادر مردہ
MEGA	مگا	I WANTED	میخواستم
MAR BEGEZADEH	مار بزرادہ	STUNG BY A SNAKE	مار رده
MAALIME GADOO	مالیمہ گدو	IT WILL TURN OUT	اعلم میشے
MISHMADEH	مش مادہ	A SNEAKY PERSON	مش مرد
MON NENA CHISHI BAJA	مننا چشی بجا	I DON'T KNOW WHAT TO SAY	من نمیدم چی بدم
SHEKHAR	شخار	ALCOHOLIC BEVERAGE, LIQUOR	مشروب ایشی

نافٹ	کاشی	زیستی	فارسی
SHIKOOR	شیکر	DRUNK	مبت
NOOMA	نوما	MOON	ماہ
SOURER	سوارر	PREJUDICE	تسبیب
DARASH	داراش	SERMON	موعظہ
YAJE	کچھ	A LITTLE BIT	مقداریں
JOL KONEH	جل کونہ	WORN OUT CLOTH	پارچہ متعطل
KIN	کین	ANUS, ASS, BUTT	معنے
MONA FERAMOOSH KE	منا فراموش کے	FORGET ME	مرا فراموش کن
MISHKAN	مشکان	PULPIT	منبر

تلفظ	کاشی	انگلیسی	فارسی
DOONEGOO BESHIM	دونگو بشیم	YOU WANT TO GO?	میخواهید بروم
MOSHTE MALL	مشت مال	MASSAGE	مالز
MON MEGOO BEVEREJA	من بلو بورجا	I WANT TO ESCAPE	من میخواهم فرار منم
PEROO	پر	IT FLIES	پر
SOGHORMEH	سقورمه	TO PUNCH, PUNCHING	مشت زدن

۸

(88)

نون	کاشی	زنگی	فارسی
NOONVA	نو فوا	BAKER	نا فوا
TAME - PELASHT	تامه - پلشت	DIRTY, IMPURE	نجس
DANISHTEH	دنی شته	HE / SHE IS SEATED	نشسته
NEZOONA BESHA	نزونا ب	I CAN'T GO	نمی‌توانم بدم
NISHOO	نیش	HE / SHE DOESN'T GO	نمی‌رود
VASH NEVESH	درش نوش	HE / SHE WROTE	نوشت
NAJI	ناجی	DON'T SAY IT!	نگوئی
MANEH	مانه	MOMMY	منه
NIME DAGH	نیمه داق	HALF-OPEN	نیمه باز

نلفت	کاشی	زنگیس	نارسی
NEPETE	ن پتہ	UNCOOKED	ناپختہ
NESFE SHAOW	نصف شوو	MIDNIGHT	نیم شب
NAPERI	ناپری	STEP-FATHER	ناپری
NOF	نف	Belly BUTTON	ناف
NOOM	نرم	NAME	نام
NAMARI	ناماڑی	STEP-MOTHER	ناماڑی
SET	سر	LADDER	سریام
MASSA	مسا	UNLEAVEND BREAD, (MATZAH)	ان نظر
NAKHOON	ناخن	NAIL	ناخن

نام	کاشی	زنجیس	نارسی
NAVI	نادی	PROPHET	نبی
NOWSHERH	ن دشنه	GREAT GREAT-GRANDCHILD	نیزہ
NAKoom	ناکوم	SOMEONE WHO DIED SUDDENLY, OR TOO SOON	کام
BEKHOOR	بخار	FIRST BORN	نخست زاد
NEDER	نیر	PLEDGE	نی
TAJE ARISS	تاجی کاریس	NEW BRIDE	نوعربر
EEHOWDAI BETASADA	اچهورای بتزادا	SUDDENLY I GOT STARTLED	پسی اول نزیم
NERESADEH	نیزاده	UNRIPE	نارس
NETASS	ن ترس	DONT BE AFRAID, DONT BE SCARED	ترس

ملفوظ	کاشی	العُلَيْسِي	مارسی
HANDINEH	هندینه	WATERMELON	هندوانه
YANEH	یانه	STONE-GRINDING POT.	هادن سنگی
YAFTE	یافته	WEEK	هفتہ
HENIN	هنین	STILL, YET	هنوز
HESH KAREH	هر کاره	UNEMPLOYED	بیکارا
HECHE NEZOOONoo	همچ نزونو	HE / SHE DOESN'T KNOW ANYTHING	همچ نمیداند
KHOVIN	خُوبین	GRINDING POT	هادن
HAVA VAROONIYOU	هوا وارونیو	IT'S RAINY	هوا بارانی است
HAVA VAFRIOW	هوا و فریو	IT'S SNOWY	هوا برفی است

لطف	کاشی	زیستی	مارسی
HAMSADEH	هماده	NEIGHBOR	همای
ZADAK	زدک - زرد	CARROT	هیچ
HAGEZ	هزیر	NEVER	هرگز
HECH	هیچ	NOTHING	هیچ
HACHI VAJOO PISHE YOU	بھی واجہ پسیہ ہے	WHATEVER HE/SHE SAYS WILL HAPPEN / COME TRUE	ہرچیز سیدرید پسیہ سایہ
HAROOJ	ہر روز	EVERYDAY	ہر روز
KHAR	خار	SISTER	ہمیشہ
ENDIYEH	ان دی	RICH HERE	ہمینجا

ک

(93)

تلفظ	کاشی	ازگلیسی	فارسی
VIRAVA SHODEH	ویرا و شده	I FORGOT	یادم نزت
VIRESH VASHODEH	ویرش و شده	HE / SHE FORGOT	یادش نزه
VIRESH ARE	ویرش ار	REMIND HIM, REMIND HER	یادش بار
VIRED VANESHOO	ویرد و انشو	DON'T FORGET	یادت نزود
EITANOON	ایتا زن	A LOAF OF BREAD	کیان ان
YAJE	یاج	A LITTLE BIT.	یک کمی
EILA GHEBA	ایلا قبا	A PERSON WHO ONE CLOTHES. (DESTITUDE)	کیلا قبا
EIHODAY	ایهورای	SUDDENLY	یکجا
EITA EITA	ایتا	ONE BY ONE	یکی یکی

تلفظ	کاشی	زیگزاگ	نارسی
ASSEH	زبے	SLOW	یداش
EILAEED	ریلانی	ONE LAYER	کینہ
YAY SHEBAT	یہ شعبہ	SUNDAY	یکشنبہ

نموده ای لزکاردن فعل پاکشی

(95)

ملفوظ	کاشی	انگلیسی	فارسی
MON BĀM PĀT	مون بام پت	I COOKED	من پختم
TO BĀD PĀT	تد باد پت	YOU COOKED	تُو پختی
EY BĀSH PĀT	ای بش پت	HE / SHE COOKED	او پخت
HAMA MOON BE PĀT	هاما مون بپت	WE COOKED	ما پختیم
SHEMA DOON BE PĀT	شما دوون بپت	YOU (pl.) COOKED	شما پختید
OUVA SHOON BE PĀT	اووا شون بپت	THEY COOKED	آنها پختند

تلخ	کاشی	انگلیسی	فارسی
MON BAKERID	مون بَهْرِید	I BOUGHT	من خریدم
TO BATHERID	تُو بَهْرِید	YOU BOUGHT	تُو خریدی
FY BASH HERID	فِی بَشْ هَرِید	HE / SHE BOUGHT	او خرید
HAMA MOON BAIN	هَاما مُونْ بَيْن	WE BOUGHT	ما خریدیم
SHEMA DOON BAIN	شِما دُونْ بَيْن	YOU (PL.) BOUGHT	شما خریدید
OUVA SHOON BAIN	اوْفا شُونْ بَيْن	THEY BOUGHT	آنها خریدند

ملحق	کاشی	انگلیسی	فارسی
MON BEKHOON	من بخون	I READ	من خوانم
TO BEKHOON	توبخون	YOU READ	تندخوانی
EY BEASHKHOON	ای بش خون	HE/SHE READ	او خواند
HAMA MOON BEKHOON	همان مون بخون	WE READ	ما خوانیم
SHEMA DOON BEKHOON	شما دوون بخون	YOU(PL.) READ	شما خوانید
OUVA SHOON BEKHOON	رووا شون بخون	THEY READ	آنها خوانند

نمودای از بگاربرد فعل پرکاشی

(۹۸)

نامه	کاشی	انگلیسی	فارسی
VAN NEVESH	دان نویش	I WROTE	نوشتم
VAD NEVESH	واد نویش	YOU WROTE	نوشتی
VASH NEVESH	واش نویش	HE/SHE WROTE	نوشت
VAMOON NEVESH	وامون نویشت	WE WROTE	نوشتم
VADOON NEVESH	وادون نویشت	YOU (pl.) WROTE	نوشته‌ید
VASHOOON NEVESH	واشون نویشت	THEY WROTE	نوشته‌ند

بلطفه	کاشی	ازگیسی	نامه
BANSHOSH	بن شوش	I WASHED	شم
BADSHOSH	بد شوش	YOU WASHED	شستی
BASH SHOSH	بس شوش	HE / SHE WASHED	شست
MOON BE SHOSH	مرن ب شوش	WE WASHED	شستم
DOON BE SHOSH	دوں ب شوش	YOU (P.) WASHED	شستے
SHOON BE SHOSH	شون ب شوش	THEY WASHED	شستے

نمودنی از بکار رفته فعل رہا کاشی

(100)

لفظ	Kashی	انگلیسی	فارسی
MON SHOOOMA BOKHODEH	موشوما بخورد	I HAD DINNER, I ATE DINNER	من شام خوردام
TO SHOOMET BOKHODEH	تو شومت بخورد	YOU HAD DINNER, YOU ATE DINNER	تو شام خوردی
EY SHOOMESH BOKHODEH	ای شومش بخورد	HE/SHE HAD DINNER, HE/SHE ATE DINNER	او شام خورد
HAMA SHOOMEEDON BOKHODEH	ما شومیدن بخورد	WE'VE HAD/ATE DINNER	ما شام خوردیم
SHEMA SHOOMEToon BOKHODEH	شما شومیدن بخورد	YOU'VE HAD/ATE DINNER	شما شام خوردید
OUVA SHOOMEESHooN BOKHODEH	وادا شومیدن بخورد	THEY HAD OR THEY ATE DINNER	آنها شام خوردند

نگریزی ای لز بکاربرد فعل را کاشی

(101)

نامه	کاشی	انگلیسی	فارسی
MON DERA GIRA	مون درا گیرا	I TOOK	من گرفتم
TO DERET GIRA	تودریت گیرا	YOU TOOK	تو گرفتی
EY DERESH GIRA	ای دیرش گیرا	HE/SHE TOOK	رو گرفت
HAMA DEREMOON GIRA	ها درموون گیرا	WE TOOK	ما گرفتیم
SHEMA DERETOON GIRA	شما درترون گیرا	YOU (P.L.) TOOK.	شما گرفتید
OUVA DERESHOON GIRA	او و او درشون گیرا	THEY TOOK	آنها گرفتند

نمودنی از بکار بردن فعل را کاشی

(102)

تلخط	کاشی	انگلیسی	فارسی
MON BOKHOTEH BODA	مُون بُخُوتَه بُرْدَا	I WAS - SLEEPING	من خوابیده بدم
TO BOKHOTEH BODI	تُو بُخُوتَه بُرْدِي	YOU WERE SLEEPING	تو خوابیده بدری
EY BOKHOTE BO	إِي بُخُوتَه بُرْ	HE / SHE WAS SLEEPING	(او) خوابیده بدر
HAMA BOKHOTE BODIM	هَا بُخُوتَه بُرْدِيم	WE WERE SLEEPING	ما خوابیده بدم
SHEMA BOKHOTE BODID	شَا بُخُوتَه بُرْدِيد	YOU (PL) WERE SLEEPING	شما خوابیده بردید
OUVA BOKHOTE BODAN	أَوْ دَا بُخُوتَه بُرْدَن	THEY WERE SLEEPING	آنها خوابیده بزند

نمودنی از بکاربری فعل ریگا شی

(103)

تلفظ	کاشی	انگلیسی	فارسی
MON BESHODA	مُون بِشُودا	I WENT	من رفتم
TO BESHODEH	توبِشُوده	YOU WENT	تو رفته
EY BESHO	ای بِشُور	HE / SHE WENT	روزست
HAMA BESHODIM	ها بِشُدِیم	WE WENT	ما رفیم
SHEMA BESHODI	شما بِشُوری	You (pl.) WENT	شما رفتهید
OUVA BESHODAN	او وَا بِشُودَن	THEY WENT	آن رفته

پیرامون حروف و اعداد عبری

و خط سیاق

در فرهنگ جوامع قدیمی نکاتی هست که چنانچه ثبت نشوند برای همیشه محو می گردد. جامعه بسیار قدیمی یهودیان کاشان زبان خاص خود را داشتند که ریشه در زبان زرتشتی ایرانیان پیش از اسلام دارد و اخیراً گزیده ای از کلمات و عبارات آن را در کتاب پیوست، «واژه نامه گویش یهودیان کاشان»، با عنوان فرهنگ زبان هزاران ساله یهودیان کاشان آورده‌ایم. باید افزود که در گذشته های دور، جامعه یهودیان ایران امکنات و مقدورات چندانی جز تحصیل زبان و خط عبری، یعنی زبان کتاب های مذهبی خود را نداشتند. از این رو، ایشان مکاتبات و محاسبه های خود را نیز به زبان فارسی اما با حروف عبری و با الفبای خاص خود می نوشتد که پروفسور امنون نتصر آن را **فارسيهود** نامیده اند. در اینجا نمونه‌ای از آگاهی بیشتر خوانندگان، نکاتی پیرامون ابزاری به نام **چرتکه** و نیز شیوه نگارشی موسوم به اعداد سیاق که بیشتر مورد استفاده تجّار مسلمان در ایران قدیم بود، به خط آقای هارون سروdi ثبت می گردد. امروز جز ایشان کسی را نمی‌شناسم که بر این مهارت تاریخی سلط داشته باشد و بتواند آن را به روانی بنویسد. شخصاً از همکاری ایشان در این مورد و در تهیه فرهنگ زبان یهودیان کاشان سپاسگزارم. به امید آن که در آینده، افرادی مانند شادروان پروفسور امنون نتصر مطالعات وسیع‌تری در این زمینه و نظیر آن انجام بدھند.

نام نیکی گر بماند زآدمی به کز او ماند سرای زرنگار

نورالله «نورمن» گبای
ژوئن ۲۰۱۷، لس آنجلس

On Hebrew Letters and Numbers

And the Persian *Siagh* Numerical Notation

Certain aspects of the ancient cultures must be recorded, or they'll vanish forever. The very old Jewish community of Kashan, Iran, had their own particular dialect, which was rooted in the Zoroastrian language of the Iranian people before the Arab invasion. In recent years, we've brought together a selection of its vocabulary and idioms in a book entitled *A Dictionary of the Kashani Jewish Dialect*, as you may find in the attached book. Furthermore, in their earlier times, the Iranian Jewish community had little means other than learning the Hebrew language and its writing system, that is, the language of their religious books. As such, they also penned their communications and calculations in the Persian language, but by using their particular version of the Hebrew alphabet, a writing system named the *Judeo-Persian* by Prof. Amnon Netzer. In this collection, we've provided a sample of the Hebrew alphabet somewhat particular to the Jews of Iran, besides the Hebrew numbers and Roman numerals. Moreover, the reader will find entries on *Chortkeh* or "The Persian Abacus", and an old numerical notation system named *The Siagh Numbers*, primarily used by the Muslim merchants of the old Iran, recorded for this publication in Mr. Haroon Soroudi's handwriting. Today, I don't know anyone other than Mr. Soroudi to be masterfully fluent in this ancient skill. I personally thank him in this regard, and for his assistance in preparing the *Dictionary Kashani Jewish Dialect*. I hope that in the near future, others will pursue the path paved by the late Prof. Amnon Netzer and conduct more extensive studies in this and similar fields.

**Rather a good name to remain,
Than a golden castle left behind.**

Norman "Nourollah" Gabay

June 2017, Los Angeles

چرتکه

Persian Abacus

مشکل می توان طرز استفاده از چرتکه ایرانی را در نوشتاری کوتاه شرح داد و بهتر آن است که کاربرد آن را از نزدیک دید و همچون رانندگی، شیوه استفاده از آن را در عمل آموخت. مع الوصف، برای آشنایی مختصر با این ماشین حساب کهنسال، توضیحی اندک سودمند می نماید. چنان که در طرحی از چرتکه ایرانی در صفحه بعد می بینیم، همه ستون ها جز دو ستون شامل ۱۰ مهره هستند که برای آسانی شمردن، ۲ مهره وسطی را سیاه بر می گزینند. اولین مهره هر ستون از پایین برابر با ۱۰ مهره از ستون سمت راست آن است. بنابراین، هرگاه جمع ستونی به ۱۰ رسید، آن مهره ها را به بالا می بریم و در عوض یک مهره از ستون سمت چپ آن را به پایین می آوریم. برای نمونه، اگر ۱۰ مهره ستون ۱ ریالی (یا یک سنتی) پایین آمدند و آن ستون پر شد، آن ستون را بالا می بریم تا خالی شود و در عوض، یک مهره ۱ تومانی (یا ۱۰ سنتی یادایم) را پایین می آوریم.

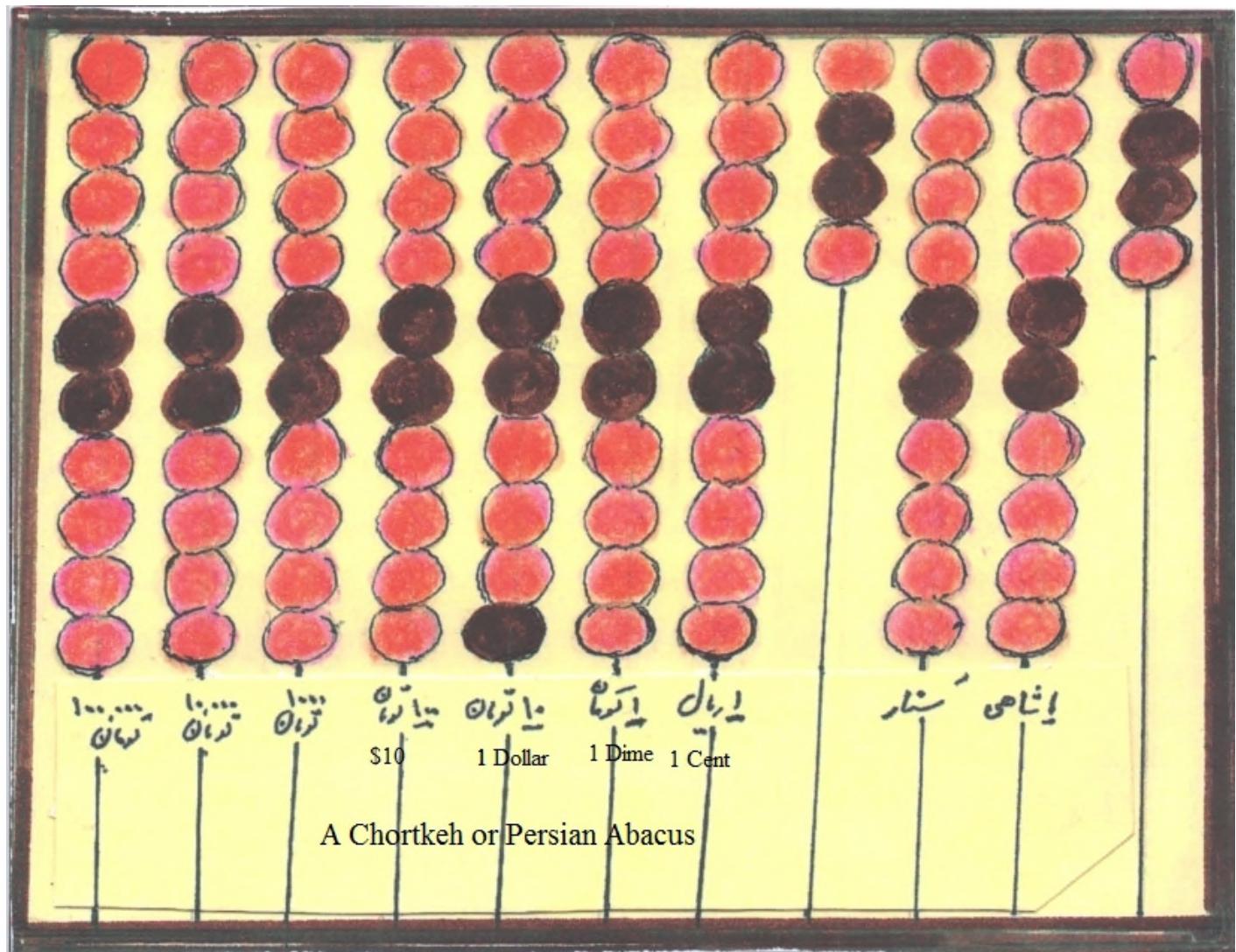
نورالله «نورمن» گبای
فوریه ۲۰۱۸، لس آنجلس

The Persian Abacus

It's difficult to explain how to use the Persian Abacus in writing, as it's best to learn it by doing it, as we learn how to drive. Having said that, a short entry on this ancient calculator may prove useful. As you may see in a drawing of a Persian Abacus on the next page, all but two columns carry 10 beads, the two of which at the middle are chosen dark for ease of application. The first bead from the bottom is equal to 10 beads of the column to its right. Thus, when the total number of beads in one column reaches 10, we move those beads to the top, bringing down instead one bead from the column to their left. For example, if 10 beads each worth one rial, or cent, are brought down and filled the column, we move them to the top to empty the rials / cents column, and instead, we bring down one bead worth 1 touman, or 10 cents i.e. a dime.

Norman "Nourollah" Gabay

February 2018, Los Angeles

The Hebrew Alphabet of the
Holy Torah, and their
numerical values.

בְּהָנָנוּ

النبا: خط بيبي تورات متى دشمو اهاد هرئام د درزير آه نون شده

א ב ב ב ג ד ה ר ת ח ט י
אלף בַּת בִּתְיָלֵל בַּרְתַּת בְּעֵינָה בְּטַת יְדָה
10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

כ ב כ ד ל מ מ ב ז ס ע פ ת
كاف خاف خاء آخر ميم بيم عم آخر زين آخر ساخ عين پ سركخ
80 70 60 50 40 30 20

צ ע ק ר ש ש ת
صري صري آخر قوف ش شين بين تاو
400 300 200 100 90

The Hebrew handwritten alphabet and numbers, which were used by most Iranian Jews in the earlier times.

خط و اعداد عربی در اثر الکوریا ایرانی در قدم رسانیده میگردند

نہ	لے	عین	ف	صری	قوز	ب	سیں	کا
L	O	ا	ك	س	پ	ج	خ	ن
400	300	200	100	90	80	70	60	50

دی ۳۴۶۵۹۸۳.۵۰

The handwritten alphabet of the Jews of Israel, still in use.

دستخط هرودیوس اسرائیلی ده حکم اکتوبر مرور رساند و تراویح مذکور

٤٠٠	٣٠٠	٢٠٠	١٠٠	٩٠	٨٠	٧٠	٦٠
٤٠٠	٣٠٠	٢٠٠	١٠٠	٩٠	٨٠	٧٠	٦٠
٣٠٠	٢٠٠	١٠٠	٩٠	٨٠	٧٠	٦٠	٥٠
٣٠٠	٢٠٠	١٠٠	٩٠	٨٠	٧٠	٦٠	٥٠

The Siagh Numbers numerical notation, used in the past by Muslim, and some Jewish, merchants.
(Page 1 of 2)

ایجاد خط سیاق در قیم ملکان و بعینی (زیرا ^۱ اهم استعداد میدارد

۱۰۶ نار ۱۰۷ پیش ۱۰۸ پیش ۱۰۹ پیش ۱۱۰ پیش ۱۱۱ پیش ۱۱۲ پیش ۱۱۳ پیش ۱۱۴ پیش ۱۱۵ پیش ۱۱۶ پیش ۱۱۷ پیش ۱۱۸ پیش ۱۱۹ پیش ۱۲۰ پیش ۱۲۱ پیش ۱۲۲ پیش ۱۲۳ پیش ۱۲۴ پیش ۱۲۵ پیش ۱۲۶ پیش ۱۲۷ پیش ۱۲۸ پیش ۱۲۹ پیش ۱۳۰ پیش

để gác để xem để xem để xem để xem
gác xem xem xem xem xem

٦٠	٥٧	٥٤	٥٣	٥٢	٥١	٥٠	٤٩	٤٨
٦٠	٥٧	٥٤	٥٣	٥٢	٥١	٥٠	٤٩	٤٨

١٠٣ ١٥٧ ١٥٨ ١٥٩ ١٦٠ ٤٠٠ ٦٠٠

سکھارہ سے اگر ایسا کام ممکن نہ ہے تو اسے اپنے کام کا حصہ کرنا چاہیے۔

۱۰۷

The Siagh Numbers numerical notation, used in
the past by Muslim, and some Jewish,
merchants.
(Page 2 of 2)

صفر دو

نیمه دهار خل سیاق.

دو... سه... چهار... پنج... شش... هفت... هشت... نه... ده...

یاره... یاره... یاره... یاره... یاره... یاره... یاره...

دو... سه... چهار... پنج...

یاره... یاره... یاره...

دو یاره یاره یاره
دو یاره یاره یاره
دو یاره یاره یاره

دو یاره یاره یاره
دو یاره یاره یاره
دو یاره یاره یاره

بیاره یاره یاره

Roman Numerals

اعداد لاتین

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14
I II III IV V VI VII VIII IX X XI XII XIII XIV

15 20 30 40 50 60 90 100 110 300
XV XX XXX XL L LX XC C CX CCC

400 500 600 900 1000 1100
CD D DC CM M MC